

ת"פ 9326/05/15 - מדינת ישראל נגד גי'האד אלהרוש, חסין אלהרוש, מרים אלהרוש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 9326-05-15 מדינת ישראל נ' אלהרוש(עציר)
ואח'

המאשימה	כבוד השופטת מיכל ברנט מדינת ישראל	בפני בעניין:
הנאשמים	נגד 1. גי'האד אלהרוש (עציר) 2. חסין אלהרוש (עציר) 3. מרים אלהרוש	

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד ינאי גורני
ב"כ הנאשמים עו"ד שניידרמן
הנאשמים הובאו על ידי שב"ס
ב"כ נפגעי העבירה עו"ד ענת גינזבורג, איתי ילין ודנה ילין

גזר דין לנאשמים 1 ו- 2

"אם מישהו אוהב פרח, שיש רק אחד כמוהו בין כל מיליון-מיליוני הכוכבים, די לו להביט בכוכבים כדי להיות
מאושר. הוא אומר לעצמו: 'אי-שם הפרח שלי נמצא...'"

אבל אם כבשה תאכל את הפרח, יהיה זה עבורו כאילו כל כוכבי השמים חִשְׁכוּ באחת!"

(הנסיך הקטן, אנטואן דה סנט-אכזופרי)

כללי

1. הנאשמים הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, נאשמים 1 ו-2 הינם אחים ואילו הנאשמת 3 הינה אשת הנאשם 1.

נאשם 1 לא מורשה לנהיגה ומעולם לא הוציא רישיון נהיגה.

במועד הרלוונטי לכתב האישום היה רישיון הנהיגה של נאשם 2 פסול, על פי החלטת משרד הרישוי.

בבעלות נאשם 2 מספר כלי רכב בהם נהג עד למעצרו ביום 23.4.15, זאת על אף היותו בפסילה.

נאשם 2 הינו בעל רכב מיצובישי מגנום מספר רישוי 81-810-35 (להלן: "הרכב").

ביום 19.4.15, בשעה 17:40 לערך, נהג נאשם 1 ברכב כאשר נאשמת 3 יושבה בכיסא המושב שלייד הנהג ובנם בן השנה וחצי ישב במושב האחורי. נאשם 1 ובני משפחתו נסעו לבית החולים "מאיר" על מנת לבקר את אמו של נאשם 1 אשר אושפזה שם.

נאשם 1 נסע בכביש 554 מצפון לדרום (להלן: "הכביש"). בהגיעו לק"מ 5.1, לכיוון כפר סבא, פגע הנאשם ברוכב אופניים, זאב ילין ז"ל (להלן: "המנוח") אשר רכב באותה עת על אופניו בכביש (להלן: "התאונה").

כתוצאה מהפגיעה נחבל המנוח באופן קשה וכעבור זמן קצר נקבע מותו.

בהיותו מעורב בתאונה בה נחבל אדם חבלה חמורה ונגרם מותו, לא עצר נאשם 1 והמשיך בנסיעה לבית החולים, וזאת מבלי שעמד על תוצאות התאונה ומבלי שהזעיק עזרה.

בשעה 17:44 לערך הגיעו הנאשמים 1 ו-3 לבית החולים, כאשר כתוצאה מהתאונה נופצה שמשות הרכב, חסרה מראת צד ימין והיו קיימות מעיכות בצד הרכב (להלן: "הרכב הפגוע").

נאשמים 1 ו-3 הותירו את הרכב הפגוע בחניון בית החולים מבלי להודיע לרשויות על מעורבותם בתאונה, כשמפתחות הרכב וכרטיס החניה נמצאים בו, וזאת בכוונת נאשם 1 למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

מיד לאחר התאונה, שוחחה נאשמת 3 עם נאשם 2 וסיפרה לו אודות התאונה. נאשם 2 הגיע כעבור זמן קצר לבית החולים, בשעה 18:09 לערך.

בשעה 18:34 לערך עזב נאשם 2 את בית החולים ושב אליו בשעה 20:33 לערך.

בהמשך, קשרו נאשמים 1 ו - 2 קשר למנוע או להכשיל הליך שיפוטי על ידי העלמתו או השמדתו של הרכב הפגוע בדיעה שהוא דרוש כראיה בהליך שיפוטי.

בהתאם למטרת הקשר, בשעה 20:57 לערך, שילם נאשם 2 עבור חניית הרכב הפגוע בחניון בית החולים "מאיר" ודאג כי הרכב יועבר אל עבר שער אפרים במחסום טייבה הסמוך לטול כרם, וזאת על מנת למנוע ולהכשיל את החקירה, להביא להעלמת הרכב הפגוע ולמנוע שימוש בו כראיה. באזור זה נעלם הרכב הפגוע והוא לא נמצא למרות מאמצי משטרת ישראל לאתרו.

הנאשם 1 הורשע בעבירות הבאות:

הפקרה לאחר פגיעה בתאונה בה נגדם, עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; נהיגה ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 10(א) יחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה; שיבוש מהלכי משפט בצוותא, עבירה לפי סעיף 244 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; השמדת ראיה בצוותא, עבירה לפי סעיף 242 ביחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין.

הנאשם 2 הורשע בעבירות הבאות:

שיבוש מהלכי משפט בצוותא, עבירה לפי סעיף 244 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; השמדת ראיה, עבירה לפי סעיף 242 לחוק העונשין; נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

הסכמות הצדדים:

2. בדיון שהתקיים ביום 24.12.15 הודיעו ב"כ הצדדים כי הגיעו להסכמות הבאות:

על הנאשם 1 יושת עונש מאסר בפועל של 7 שנים ומחצה.

על הנאשם 2 יושת עונש מאסר בפועל בן 10 חודשים.

על שני הנאשמים יוטל מאסר על תנאי, הצדדים יטענו באופן חופשי לגבי רכיב הפיצוי לנפגעי העבירה ופסילת הנאשמים מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

הנאשמת 3 הורשעה אף היא ובהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים הופנתה לשירות המבחן לקבלת תסקיר לעניין העונש, כאשר עתירת המאשימה בעניינה הינה לעונש של שישה חודשי מאסר שיש וירוצה בעבודות שירות. בנסיבות אלה נדחה הדיון בעניינה וטרם נשמעו הטיעונים לעונש.

ראיות לעונש:

3. ב"כ המאשימה הגיש גיליון הרשעות קודמות של שני הנאשמים.

לנאשם 1 הרשעה משנת 2003 שעניינה עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה והפקרת נפגע לאחר גרימת תאונה, עבירה שנעברה בחודש נובמבר 2002, בגינה הושתו עליו שלוש שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה למשך 8 שנים.

בגזר הדין מושא הרשעה זו תוארו מעשי הנאשם 1. ביום 11.11.2002 נהג הנאשם 1 ברכב מסחרי, בלא רישיון נהיגה ומבלי שלמד לנהוג מעולם ופגע ברכבו אופניים בן 22 שנים אשר רכב בצד הכביש ובשעה שהחל לחצותו. הרוכב הועף מאופניו, נחבט אל השמשה הקדמית של רכבו של הנאשם ונפל ארצה. הנאשם המשיך בנסיעתו ונמלט מן המקום מבלי להגיש עזרה לרוכב האופניים שנפגע למרות שהנוסע שישב לידו קרא לו מספר פעמים לעצור. רוכב האופניים נפטר כתוצאה מן הפציעה ביום 26.11.2002.

בהמשך הסתיר הנאשם את הרכב בכרם ענבים ושרף את רישיון הרכב כדי להסתיר את מעורבותו בתאונה ולאחר מכן פנה לבני משפחתו וביקש מהם לומר כי בשעת התאונה היה בעבודה.

לנאשם 2 ארבעה עשרה הרשעות תעבורה בגין עבירות של פקיעת רישיון רכב, העמדת הרכב במקום המיועד לנכה, מטען שאינו מחוזק, נהיגה ללא חגורת בטיחות, נסיעה במהירות מעל המותר, פקיעת תוקף רישיון, עצירה המפריעה לתנועה, חציית כביש כשברמזור אור אדום וכיו"ב.

4. העידו לפני אשת המנוח, הגב' בלה ילין, בנו איתי ילין ובתו דנה ילין.

אשת המנוח, הסובלת מבעיות רפואיות ובעלת נכות בשיעור של 100% מאת המוסד לביטוח לאומי, סיפרה על מסירותו של המנוח לה ולבני המשפחה, על עבודתו במשרה מלאה בתחום ה"היי-טק", ככל האפשר עבודה מבית הצדדים על מנת לסייע בידה בשל נכותה, על תרומתו לחברה והקניית ערכים לילדיהם, כשהבן איתי מתנדב במספר עמותות והבת דנה שהינה רופאה והיתה מצטיינת דיקאן מקריבה את חייה הפרטיים למען החולים שבטיפולה.

עוד סיפרה כי כיום עליה להיעזר בעובד בתמורה כספית, כי היא מתקשה עד מאד לחיות בבית ריק וכי היא חוששת כי תכנס לדיכאון אשר יחמיר את מחלתה ותתמוטט.

הבן איתי ילין העיד על רגע ההודעה אודות מות אביו, אשר הפך את חייו לחצויים לשניים - טרם המקרה ולאחריו, על הקושי הנפשי שהיה מנת חלקו בזיהוי גופת אביו, על רצונו לכבד את משאלת אביו ולתרום את אבריו, דבר שלא צלח למעט תרומת הקרניות בשל הפגיעה שספג המנוח, ועתר למצות את הדין עם הנאשם 1 אשר אין זו הפעם הראשונה בה התנהלותו הובילה לאובדן חיי אדם.

הבת דנה ילין העידה כי אביה היה חברה הטוב ביותר, כי מותו עבודה הוא כגדם, עם כאבי פנטום משתקים, כי כל מעשיה כיום הם פרי חינוכו לערכיות, דבר המנוגד באופן תהומי למעשיו של הנאשם 1 אשר פגע באביה, נטשו וברח. במחלקה הפנימית בה היא עובדת היא נפגשת עם אנשים שהגיעו אליה בשל גזירת גורל, מחלות שרובן בלתי נמנעות, ואילו מותו של אביה, יתכן והיה נמנע לו הנאשם לא היה בוחר להותירו מושלך לצד הכביש לגסוס ולמות.

דנה ריגשה בדבריה עת סיפרה על חוסר היכולת להיפרד מאביה בשל הפתאומיות בה ארע מותו ועל רצונה ב"חיבוק אחד אחרון" בו תוכל להביע אהבתה לו.

העד טל סלע עבד עם המנוח בחברת "אינטל" מספר חודשים וסיפר על הקשר המיוחד שהיה לו עם המנוח, על היותו משמעותי עבור חבורה של צעירים עמם עבד תוך ימים ספורים מתחילת עבודתו, על היותו אדם שמח ומשרה רוגע ובטחון ועל רגע השיא עבור המנוח בו הגיע רכוב על אופניו מביתו למקום העבודה, רגע בו כה היה גא. העד סיפר כי את ריצת המרתון בה השתתף שבועיים לאחר התאונה הקדיש למנוח.

5. מטעם הנאשמים העידה הגב' נחלה אלהרוש, אחותם של הנאשמים. העדה סיפרה כי הנאשם 2 סייע לה ולבני המשפחה, לרבות להוריהם, כי הוא אדם שקט שמנהל ומפעיל את העסק המשפחתי, עסק של חפירות. הנאשם 1 אף הוא עזר לבני המשפחה, הן פיזית והן כספית והוא חסר לילדיו אשר אינם מבינים מדוע אינו עמם.

מר יאסין עבד העיד כי הנאשם 2 עבד עמו תקופה ארוכה, לדבריו מדובר באדם חרוץ ואחראי המצוי בקשרים טובים עם שכניו ועל הנאשם 1 סיפר כי הוא אדם אחראי ואין לשפטו על הטעות שעשה.

טיעוני ב"כ המאשימה לעונש:

6. ב"כ המאשימה חזר על עתירתו העונשית, כאשר אורך תקופת המאסר הוסכם על הצדדים והם נותרו חלוקים בנוגע לארכה של תקופת הפסילה ותשלום הפיצויים לנפגעי העבירה.

עתירה המאשימה היא להשית על הנאשם 1 פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לצמיתות, לפסול את הנאשם 2 מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 5 שנים ולחייב את שני הנאשמים בתשלום פיצויים לפי סעיף 77 לחוק העונשין בסך המרבי של ₪ 258,000 שיחולקו בין שני הנאשמים, כל אחד על פי חלקו.

באשר לנאשם 1 טען ב"כ המאשימה כי כבוד השופט כספי גזר על הנאשם שלוש שנות מאסר וציין כי הוא לוקח בחשבון את הודייתו, חרטתו, עברו הנקי, גילו הצעיר ונסיבותיו האישיות שאלמלא כן היה מחמיר בעונשו. הנאשם 1 לא השלים עם גזר הדין והגיש ערעור לבית המשפט העליון אשר קבע בע"פ 10990/03 אלהרוש נ' מדינת ישראל כי "ראשית חטאו של המערער היה בהחלטתו לנהוג ברכב, אף שלא הוכשר ולא הורשה לכך. בהמשך, הוא היה מעורב בתאונה, וגם אם לא נמצא שהוא גרמה, הוא היה ער לעובדה שבאותה תאונה נפגע אדם. המעט שאתה מצפה מנהג לעשות בנסיבות אלו הוא את אשר מחייב החוק - לעצור במקום, לבדוק את מצבו של הפצוע, ולנסות להושיט לו עזרה. אלו הן חובות

אלמנטאריות המוטלות על כל נהג, והעובדה שהמערער לא נהג כך, נמלט מהזירה, ועשה את הכול כדי לטשטש את עקבותיו, מלמדת עד כמה גדולה הסכנה הנשקפת ממנו למשתמשים בדרך. על התנהגות מסוג זה היה חייב בית משפט קמא להגיב בחומרה, במיוחד לנוכח ריבוי של התאונות בהן מעורבים נהגים לא מורשים, והמסתיימות לא אחת באובדן בנפש".

החוק, המוסר, השכל הישר והמצפון מחייבים להגיש עזרה לנפגע. העבירות שביצע הנאשם 1 חמורות, בוודאי לאור העובדה שכבר ריצה מאסר בפועל בגין עבירות כאלה והיה אמור להפנים את הלקח ולתקן את דרכיו. אלא שבמקום לעשות כן, למרות שלא הוציא רישיון נהיגה מעולם, בחר לנהוג שוב, לצדו ישבה אשתו ובנם בן השנה וחצי, ובנהיגתו סיכן אנשים אחרים מלבד עצמו והמשתמשים בדרך. הנאשם הבחין שפגע ברוכב האופניים ובנזקים שנגרמו לרכב אך בחר להמשיך ולהפקיר את רוכב האופניים שפגע בו. בכך לא הסתפק הנאשם, הוא המשיך בתוכניתו כרגיל, נסע לביה"ח "מאיר" ושם קשר קשר עם אחיו לשבש מהלכי משפט ולהעלים את הרכב.

ב"כ המאשימה הפנה למספר פסקי דין אשר הביאו את המאשימה לקביעת עונש המאסר ההולם (ת"פ 36216-09-12; ע"פ 4289/14 ועוד).

ב"כ המאשימה עתר כי בית המשפט יעשה שימוש בסמכותו מכוח סעיף 35 לפקודת התעבורה ויפסול את נאשם 1 מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לצמיתות לאור הנסיבות בהן מדובר בפעם שנייה בה עבר הנאשם את אותן העבירות לאחר ריצוי מאסר בפועל, בהיותו בלתי מורשה לנהיגה. כן עתר להשית על הנאשמים פיצוי בסכום המרבי המבטא את הנזק שגרמו למשפחת המנוח באשר לטענתו קיים קשר סיבתי בין ההפקרה, השיבוש והעלמת הראיות לנזקים הנפשיים שנגרמו למשפחת המנוח.

7. באשר לנאשם 2 טען ב"כ המאשימה כי היה קושי ראייתי משמעותי אשר נלקח בחשבון עת גובש הסדר הטיעון עמו. הנאשם נעדר עבר פלילי, הוציא רישיון נהיגה בשנת 2007 וצבר עד כה 14 הרשעות תעבורה. מאחר והנאשם התגייס להעלים רכב שהיה מעורב בתאונה, עבירה הקשורה קשר ישיר להיותו נהג ולרישיון הנהיגה שלו, יש לתת לכך ביטוי במשך הפסילה שתוטל עליו וכיוון שהיה שותף לקשירת הקשר ולהעלמת הראיה ולשיבוש, יש לחייבו בפיצוי. כאמור, בית המשפט התבקש לפסול את הנאשם 2 מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 5 שנים.

נטען כי בעמדה עונשית זו זקפה המאשימה לזכות הנאשמים את העובדה שהודו ולקחו אחריות כמו גם חסכו ניהול משפט ארוך וסבל נוסף לבני המשפחה.

טיעוני ב"כ הנאשמים לעונש:

8. ב"כ הנאשמים עתר לכבד את הסדר הטיעון שהוצג על ידי הצדדים ככל שזה נוגע לרכיב המאסר בפועל. לטענתו, מדובר בעונש כבד לנאשם 1, שלו, לטעמו של בא כוחו, אין אחריות לתאונה המצערת, ועונשו אף חמור מן

המתחם הנוגע לעבירות בהן הורשע. הנאשם נטל אחריות בעצם הסכמתו לענישה כבדה.

לא עומדות לחובת הנאשם 1 הרשעות תעבורה קודמות. הוא יליד '84, בעברו מעורבות בתאונת דרכים קשה שבמסגרתה נפגע אדם ומצא את מותו, יחד עם זאת גם אז פרקליטות מחוז מרכז ששקדה על הדברים בצורה עניינית ויסודית לא מצאה לנכון לייחס לו את גרימת המוות. הוא הואשם בהפקרה וריצה בשל כך 36 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, לנאשם 1 ילדים קטנים אשר זקוקים לו.

9. לגבי הנאשם 2, לטענתו, הסדר הטיעון כלל תיקון משמעותי של כתב האישום, בוטל האישום השני שכלל עבירה של איום על קצין משטרה. אף האישום הראשון שונה מאחר ולא ניתן היה לייחס לנאשם 2 עבירה של התרה לאחר לנהוג בזמן פסילה ואף לא ניתן היה לייחס לו את כל הפעולות שיוחסו לו באופן אקטיבי של הוצאת כלי הרכב מחניון בית החולים והעברתו למקום אחר.

הנאשם 2 לא הורשע מעולם בפלילים. הוא פתח עסק לפני כמה שנים שחלק נכבד ממשפחתו מתפרנס ממנו ובחודשים האחרונים, בהיעדרו, העסק הולך ודועך. לטענת ב"כ הנאשם 2, בעסק שבעה כלי רכב ומרבית עבירות התעבורה שיוחסו לנאשם 2 בוצעו על ידי אחרים שנהגו בכלי הרכב, ומכל מקום העבירות המופיעות בגיליון הרישום התעבורתי הן לא עבירות תעבורה ברף העליון.

עוד נטען, כי הנאשמים מסייעים להוריהם המבוגרים שאינם בקו הבריאות, וכי הנאשמים נטלו אחריות בפתח ישיבת ההוכחות הראשונה, ובכך חסכו זמן שיפוטי ניכר וסבל ממשפחת המנוח.

10. לעניין הפיצוי טען ב"כ הנאשמים כי על פי סעיף 77 לחוק העונשין, חייב להיות קשר סיבתי בין העבירה שבה הורשע הנאשם לבין הנזק או הסבל שנגרמו לניזוק. לטענתו, לא ניתן לקשור קשר סיבתי בין העבירות שביצעו הנאשמים לבין הנזקים ולפיכך אין מקום לפסוק פיצוי בהליך הפלילי. לעניין זה הפנה לעפ"ת 5761-01-10.

עוד טען כי יש לאבחן בין הנאשמים לעניין הפיצוי - ככל שייפסק - ולקבוע כי למעשיו של נאשם 2 אין קשר לתאונה ולפיכך בעניינו אין כל קשר סיבתי בין המעשים שעשה לנזק שנגרם.

באשר לעונש הפסילה נטען כי יש לקבוע מתחמי ענישה למרות חומרתה של עבירת ההפקרה. ב"כ המאשימה לא ציין מהו מתחם הענישה הראוי לגבי עונשי הפסילה ולעניין זה הפנה ב"כ הנאשמים לע"פ 4311/14 אשר אבוטבול נ' מדינת ישראל.

אף שיש להורות על פסילה לתקופה ממושכת לנאשם 1, הרי שיש פרמטרים בתיקון 113 אשר אמורים להשליך על רכיב ענישה זה. ב"כ הנאשמים ביקש שלא לפסול את הנאשם 1 לצמיתות ולהותיר בידו אופק לנהיגה כדין גם אם יהיה זה בעוד שנים רבות.

11. באשר לנאשם 2, לטענת בא כוחו, אין מחלוקת כי באירוע המרכזי מושא כתב האישום הנאשם 2 לא נהג ונהיגתו בפסילה היתה במספר פעמים לא ידוע. הנאשם 2 רוצה לנהוג ועונש של חמש שנות פסילה אינו מידתי.

לעניין זה הציג ב"כ הנאשמים פסיקה בה נאשמים בעלי עבר תעבורתי משמעותי, נדונו

ל 6-8 חודשי פסילה, ובמקרה חמור ל - 11 חודשי פסילה.

12. בתשובה טען ב"כ המאשימה כי בכל הנוגע לפסילה לצמיתות לנאשם 1, מדובר בהסדר שהוצג לביהמ"ש והוסכם שהמאשימה תעתור לפסילה לצמיתות ומשכך, על פי הפסיקה כאשר מוצג עונש ראוי, מבטא הדבר הסכמה מצד הנאשם לכך שמדובר בחלק מהמתחם.

דין והכרעה:

מתחם העונש ההולם - הנאשם 1

13. ביום 19.4.15 בחר הנאשם 1 ליטול לידיו את ההגה, אף שהוא אינו מורשה לנהיגה ומעולם לא הוציא רישיון נהיגה.

במעשיו אלה העמיד הנאשם 1 בסיכון את ציבור המשתמשים בדרך, ואת נוסעי מכוניתו: אשתו ובנו הפעוט.

ביום זה פגע הנאשם עם רכבו ברוכב האופניים זאב ילין ז"ל אשר רכב עם אופניו על הכביש. כתוצאה מהפגיעה נפטר המנוח, וח"י בני משפחתו השתנו לבלי היכר.

אכן, לנאשם 1 לא מיוחסת עבירה של גרימת מותו של המנוח, זאת משיקולי המאשימה אשר בית משפט זה לא נחשף אליהם. יחד עם זאת, אין חולק על כך שהנאשם 1 פגע ברכבו במנוח, וכי כתוצאה מפגיעה זו נפגע המנוח באופן קשה ובהמשך נפטר. מקרות התאונה החמורה לא יכול היה הנאשם 1 להתעלם: פגיעת הרכב במנוח גרמה לניפוץ שמשת הרכב, למעיכות שונות ברכב ולשבירת מראת צד ימין של הרכב. יחד עם זאת, ממצבו של המנוח התעלם אף התעלם הנאשם 1: הנאשם 1 הותיר את המנוח בו פגע עם רכבו בצד הדרך, לא טרח לעצור ולבדוק מה מצבו. לא טרח להושיט לו עזרה, לא טרח להזעיק עזרה עבורו, ולו בשיחה אנונימית. הנאשם 1 המשיך בנסיעתו ליעדו המקורי, כאילו פגע בבובת סמרטוטים. את שגרת יומו המשיך הנאשם 1 על פי התכנון. שגרת יומם של בני משפחת ילין אינה קיימת עוד ולא תהא קיימת לעולם.

14. בע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] נאמר ביחס לעבירת ההפקרה כך:

"עבירת ההפקרה היא מן העבירות הקשות עלי ספר החוקים בפן המוסרי המאפיין אותה. מקורה בערך המוגן המעגן בתחומי המשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב בארוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג

לשלומו, ולהציל את חייו. חובה מוסרית זו קבלה לבוש משפטי הנשען על יסודות של אתיקה וערכים אנושיים. היא משקפת תפיסה המחייבת אדם להושיט עזרה לזולתו המצוי בסכנה, ולהצילו ככל שידו מגעת (ע"פ 5000/08 סומך נ' מדינת ישראל(לא פורסם, 22.3.09) (להלן - פרשת סומך)). מעשה הפקרה פוגע בגרעין הסולידריות החברתי והאישי המקיים חיי חברה תקינים (רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 187, 230 (2002)). בצד הערך של הבטחת מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה על ידי נהג שהיה מעורב בתאונה, כדי להגן על חייו ושלומו הגופני של הנפגע, נועדה עבירת ההפקרה למנוע מנהג המעורב בתאונה מלחמוק מאחריות, ולהקל על רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה התאונה, ומי אחראי לה (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 2.11.06); ע"פ 7159/98 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נג(2) 632, 644 (1999)).

ובע"פ 1789/14 עינת נחמיה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) נפסק על ידי בית המשפט העליון בהאי לישנא:

"באמצעות עיגונה של עבירה זו בפקודת התעבורה קיבל ערך זה, המגלם את עקרון הסולידריות החברתית, עיקרון הכרחי לקיומה של חברה תקינה, ביטוי בדיון, והפך מחובה מוסרית גרידא לחובה משפטית, מעין "לא תעמד על דם רעך" (ויקרא, י"ט, ט"ז) בממד מחמיר (בממד אחר ובנסיבות אחרות, ראו חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח-1998). בנוסף, עבירה זו נועדה גם למנוע מצב בו הנהג המעורב בתאונה חומק מאחריות, על-ידי הימלטות של "פגע וברח", ובקביעתה יש כדי לסייע לרשויות האכיפה באיתור האחראים לתאונה (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל[פורסם בנבו] (2006))."

בבסיסה של עבירת ההפקרה, אם כן, שתי מטרות מוגנות: ערך חיי אדם, שהמפקיר לא ניסה להצילו; ועקרון הגמול ומתן הדין על מעשיו בשל ניסיונו להימלט מאחריות. לשם הגשמת מטרות אלה הוחמרה הענישה בגין הפקרה.

15. אך לא די באלה. "מעשה העבירה" בעניינו מורכב אף יותר, שכן בסמוך לאחר התאונה קשר הנאשם 1 קשר עם אחיו, הנאשם 2, להעלים את הרכב על מנת לחבל בראיות כנגדו, ואכן, ובשל מעשיהם של הנאשמים הרכב לא נמצא.

16. ביחס לעבירת ההפקרה קבע בית המשפט העליון במספר רב של פסקי דין קבע כי מתחם העונש ההולם צריך להיות בטווח שבין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל (כך לדוגמה בע"פ 6864/14 ענאש נ' מדינת ישראל נקבע על ידי בית המשפט העליון ברוב דעות, כנגד דעתו החולקת של כבוד השופט זילברטל אשר סבר כי המתחם צריך להיות נמוך מזה שנקבע).

בע"פ 1902/14 מדינת ישראל נ' אדוארד נתנוב אישר בית המשפט העליון קביעת מתחם בעבירת ההפקרה לפי סעיף 64א(ג) הנע בין שנים עשר לארבעים ושמונה חודשי מאסר בפועל.

הנאשם שלפני עבר עבירות נוספות שהינן חלק מאותו אירוע עברייני בכך שנהג ללא רישיון נהיגה (כאשר העמיד בסיכון אף את נוסעי הרכב - אשתו ובנו הפעוט), שיבש מהלכי משפט בצוותא חדא עם אחיו, הורשע בעבירה של קשירת קשר לפשע ובהשמדת ראייה בצוותא חדא עם אחיו. בנסיבות אלה סבורני כי מתחם העונש ההולם נע בין ארבע לשמונה שנות מאסר בפועל בשל הצעדים בהם נקט הנאשם 1 במטרה לחמוק מאחריות, ובשים לב לכך ולעברו הקודם

ולנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, עונש המאסר עליו הסכימו הצדדים המצוי בתוך מתחם הענישה הינו עונש ראוי.

17. כאמור, הצדדים חלוקים ביניהם האם יש לקבוע מתחם ענישה ככל שהדבר נוגע לעונש הפסילה, אם לאו.

המחלוקת נובעת מכך שתיקון 113 אינו מתייחס ככלל לשאלה מהו הרכיב העונשי שבעניינו יש לקבוע מתחם, ואינו **מתייחס לתחולה על רכיבי ענישה הנלמדים מחוקים חיצוניים לחוק העונשין, דוגמת רכיב הפסילה, הנובע מפקודת התעבורה.** אף כי רכיב הפסילה אינו מופיע בפרק ו' לחוק העונשין (דרכי ענישה), הרי שסעיף 35 לפקודת התעבורה קובע את סמכותו של בית המשפט לקבוע "נוסף על כל עונש אחר" אף פסילה של רישיון נהיגה, ומכאן כי ניתן להתייחס לרכיב זה כ"עונש".

ואכן, ככלל, בתי המשפט לתעבורה קובעים מתחמי ענישה לרכיב הפסילה, וכך אף בת.פ. 36216-09-12 מדינת ישראל נ' חנונה וברבי נקבע מתחם פסילה הנע בין 15 ל - 24 שנות פסילה ובית המשפט העליון לא התערב במתחם זה, חרף העובדה כי המערערים ערערו על רכיב ענישה זה.

יחד עם זאת, ישנם בפקודת התעבורה (שקדמה כמובן לתיקון 113, אשר נכנס לתוקפו בחודש יולי 2012) סעיפי פסילת מינימום ואף פסילת חובה לצמיתות (ראו סעיפים 37 ועד 40א), המהווים "תיחום" עונשי מסוים מחד, אך מתבססים על עברו הקודם של הנאשם מאידך - רכיב שאינו קשור על פי תיקון 113 לשלב קביעת המתחם אלא לשלב קביעת העונש בתוך המתחם. מסקנה מתבקשת היא כי בכל הנוגע לרכיב הפסילה יש לנהוג במידת הניתן על פי "רוחו" של תיקון 113.

18. דא עקא, שבעניינו בסעיף 40ה. לחוק העונשין, התשל"ז-1977 נקבע כדלהלן:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון המנחה ומצא כי יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, וכי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם, ובלבד שלא יהיה בעונש שיקבע משום החמרה ניכרת מעבר למתחם העונש ההולם; בית המשפט לא יקבע כאמור אלא אם כן מצא שלנאשם עבר פלילי משמעותי או אם הוצגה לו חוות דעת מקצועית".

משחטא הנאשם **1 בשנית** בביצוע עבירה של הפקרה לאחר פגיעה בתאונה בה מצא אדם את מותו, העלים את הרכב הפוגע בשני המקרים, כל זאת כאשר מעולם לא החזיק ברישיון נהיגה, לאחר שריצה שלוש שנות מאסר ונפסל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 8 שנים, יש לעשות שימוש בסעיף 40ה. לחוק העונשין לשם הרחקתו של הנאשם 1 מכבישי הארץ ועל מנת לשמור על שלום הציבור, ולהורות על פסילה לצמיתות מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. משזו מסקנתי, לא מצאתי לעמוד על מתחם עונשי לרכיב הפסילה, אף שזה נלמד מפסק הדין בעניינו של שושן ברבי בה אושר מתחם של 15-24 שנות פסילה.

19. אשר לרכיב הפיצוי, קובע סעיף 77 לחוק העונשין כך:

עמוד 10

"(א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על ₪ 258,000 לפיצוי הנזק או הסבל שנגרמו לו"...

ברע"פ 2976/01 בתיה אסף נ' מדינת ישראל נפסק על ידי בית המשפט העליון כי הוראת סעיף 77 לחוק העונשין קובעת ומקבעת בדיון עילה אזרחית המזכה הנפגע בתשלום פיצויים, אלא שבשל מיקומה - בתוככי דיני העונשין - נבדלת היא בכמה עניינים מעילה אזרחית מן המניין. המדובר הוא בעילה אזרחית מעין עוולה שהלפרת חובה החקוקה.

הצופנה גנטישלה מסמכות לפסוק פיצויים לנפגעה והוא צופנה גנטישלה בדיל מצופנה גנטישלה לילי. רק במשפט אזרחי מחייבים אדם לשלם פיצויי סבל או נזק שגרם לאחר; רק במשפט אזרחי זוכה אדם לפיצויי סבל או נזק שנגרמו לו, והעובדה, כשהיא לעצמה, שהוראת סעיף 77 באה בחוק העונשין ולא בדיון אזרחי משמעותה המשפטית טפלה.

תכליתה מיידית שלטעדה פיצויה היא התכלית של פיצויה הנפגע ממעשה העבירה שגרם לנזק או סבל. הנחת יסודה היא להוראת סעיף 77 לחוק, שמעשה העבירה אשר גרם לסבל או נזק מהווה גם עוולה אזרחית, עוולה לגוף האדם או לרכושו.

אם זוהי הנחת החוק, אין טעם או צדק בשליחת הנפגע לתביעה אזרחית לאחר שבית המשפט קבע כעילה הנאשם עשה את המעשה אשר גרם לנזק או סבל. הוראת סעיף 77 נועדה בעיקרה להציע לנפגע מעין קפנדריה, קרא: לזכות בפיצויה לנזק או סבל שנשא בהם בעבירה שגרם להנאשם בלישיא לך לתת גליון להגשתה של תביעה אזרחית. תכלית דין העונשין היא במילה אחת לתת לרשע ערעור שעתולטובתה חברה ולטובת הכלל: לגמול לרשע כגמול לעלמ עשה רע עשה. בדיון העונשין העברייני הוא העומד במרכז הזירה. שלא כמותו של דין העונשין והוא משפטה הנזקין, שעניינו הוא פיצויה הנפגע בסבל או נזק שנשא בהם. הנפגע - לא הפוגע - הוא העומד במרכז הזירה. המחוקק שתלזרע של משפט אזרחי בתוככי דין העונשין, אך זרעה זו לא שינתה מאפיון או מנושלה זרעו של צאצאיו.

הוראת סעיף 77 אקובעת סכום פיצויים מקסימלי שיכול שישולם למתלונן.

אין בהגבלת סכום הפיצויים הפך גנטישלה פיצויה אזרחי לפיצויה פלילי. הואיל ובהליך הפלילי לינינעבית המשפט מהחלתה הליך האזרחי הרגיל באשר להוכחתו של הנזק, ראה החוק עצמו נאלץ להגביל את הפיצויה לסכום מסוים. ואולם הגבלה זו, באשר היא, אין בה כדי להפוך רחיה אזרחית לחיה פלילית. סעיף 77 לחוק העונשין מקנה לנפגע זכות אזרחית מוגבלת, ובכל זאת זכות אזרחית היא זו.

מושגה הרשעה שהורה הוראת סעיף 77 לחוקי שלה בינוברחבותו לפרשוכפורסע מצמוגם על החלטות בית משפט הקובעות כעילה הנאשם עשה את מעשה העבירה הגם שאין הוא מרשיע בדיון. הקשר בין אי הרשעתו של הנאשם לבין הצורך לפצות מי שנפגע בעלמעשה העבירה שביצע הנאשם, קשרקלושהוא. ככל שהנפגע נוגע בדבר, עשה הנאשם מעשה הרע שפגע בו. ביחסים שבין הנאשם לבין הנפגע עניתן לומר שהנאשם חויב בדיון, שהרי קביעה כהינאשם ביצע את מעשה העבירה שקולה, לעניינו שלהנפגע, לחיובו של הנאשם בדיון. שונים פניה דברים ביחסים שבין הנאשם לבין העולם.

המשפטה הפלילית עיצמה מומשלים עם החציצה הבין הכרעת הדין לבין ההרשעה, שכן גם במסגרת סדר הדין הפלילי עשויה הדין בהרשעה לצאת מגדרה של הכרעת הדין. עתים אף נגרע מקומה הכליל. לתרופת הפיצויים המתוארת בסעיף 77 לחוק אינני, מלכתחילה, בדרך שבה ביקש בית המשפט הדין בפלילים לסיים את הכרעת הדין. עניין להאריך בקביעת בית המשפט כיהנא שם ביצע את המעשה המזיק. ומן הכלל אל הפרט:

הנאשם 1 הורשע כאמור בעבירות הפקרה, נהיגה ללא רישיון, שיבוש מהלכי משפט בצוותא, קשירת קשר לפשע והשמדת ראיה בצוותא, והשאלה שבפני, מקום שהנאשם 1 לא הורשע בגרימת התאונה ובאחריות למות המנוח, היא האם העבירות שבהן כן הורשע הנאשם 1 הסבו נזק למנוח.

שאלה זו עלתה במסגרת עפ"ת (חי') 5761-01-10 (אם כי שם הורשע המערער בעבירת הפקרה בחלופה החמורה פחות, לפי סעיף 64א(א) (לפקודת התעבורה), וכבוד השופט בדימוס גלעד מצא כי אף שייתכן כי בשל הפקרת פצוע לאחר תאונת דרכים נגרמו לו נזקים נוספים, הרי שתנאי הכרחי לפי סעיף 77 לחוק העונשין הוא להראות - ולו ברמה מינימלית של הוכחה (באמצעות מסמכים רפואיים) - כי נגרם נזק בשל הפקרה כאמור, ולא ניתן ללמוד על פי לשונה של העבירה כי היא כרוכה מעצם טיבה בגרימת נזק לאדם.

איני תמימת דעים עם עמדה זו. כפי שצינתי לעיל, הרציונל בבסיסה של עבירת הפקרה הוא שהיה בידי המפקיר לסייע בהצלתו של נפגע התאונה, להקל את סבלו או למזער את חומרת פגיעתו.

על כן, לעניות דעתי, העבירה קמה מכיוון שהיא מניחה מיניה וביה את קיומה של האפשרות להקל על סבלו של אדם או למזער את נזקו, והעונש בצידה נובע מההתעלמות מהחובה המוסרית לעשות כן.

כך, בעניינו של לואי ענאש הטלתי על הנאשם, שהורשע בדומה לעניינו בעבירת הפקרה ולא הואשם באחריות לתאונה עצמה, בין שאר רכיבי הענישה פיצוי, ובית המשפט העליון שנדרש לעניינו, במסגרת ע"פ 6864/14, לא התערב בעונשו; אף בע"פ 7936/13 רוני לוי נ' מדינת ישראל, לא התערב בית המשפט העליון בפיצוי שנפסק בסך לכל אחת ממשפחות המנוחים.

בעניינו העידה בתו של המנוח, הגב' דנה ילין, רופאה במחלקה פנימית בבית החולים "בלינסון", על הקושי הנפשי והמחשבות המטרידות בשל הפקרתו של אביה והסיכויים להצילו לו היה מקבל טיפול רפואי בזמן. מכאן, שלא נדרש לטעמי מהמאשימה להצביע על קשר סיבתי לנזק קונקרטי כפי שנטען ע"י ב"כ הנאשמים.

אף הבן איתי ילין העיד על הקושי הנפשי שהסב לו מותו של אביו.

עמוד 12

אין חולק כי נזקיה של אשת המנוח, הגב' בלה ילין, הינם הקשים מכל. כמתואר מעלה וכפי שהעידה הגב' ילין, המנוח השתדל לעבוד ככל שאפשר מן הבית על מנת לסייע בידה בשל נכותה וכיום נזקקת היא לסיוע של עובד, זאת בנוסף לנזקים הנפשיים הנלווים למות בעלה בדרך בה מצא מותו, ולחשש מהחמרת מחלתה בשל דכאון ומתח.

על פי סעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, "נפגע עבירה" הינו מי שנפגע במישרין מעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו. על כן, מצאתי כי יש מקום בעניינו להטיל על הנאשם 1 לפצות את משפחת המנוח בסכומים הבאים:

סך של 100,000 ₪ לאשת המנוח הגב' בלה ילין.

סך של 50,000 ₪ לבנו של המנוח איתי ילין.

סך של 50,000 ₪ לבתו של המנוח דנה ילין.

מתחם העונש ההולם - הנאשם 2

20. הנאשם 2 קשר עם הנאשם 1 קשר על מנת להעלים את הרכב בדיעה שהוא עשוי לשמש כראיה, הגיע לחניון בית החולים בו חנה הרכב הפוגע, והעביר את הרכב לשער אפרים הסמוך לשטחים. הרכב לא נמצא באזור על אף מאמצי המשטרה לאתר. כל זאת ביצע הנאשם 2 כשהוא בזמן פסילה.

בגין מעשיו אלה הורשע הנאשם 2 כאמור בביצוע עבירות של שיבוש מהלכי משפט בצוותא, קשירת קשר לפשע, השמדת ראייה ונהיגה בזמן פסילה.

21. בשים לב לטיב המעשים ולרמת הענישה הנוהגת בגין עבירות אלה, מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם 2 נע בין 6 חודשי מאסר, שיש וירוצו בעבודות שירות, לבין 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בענייננו, הסכימו ביניהם הצדדים במסגרת הסדר הטיעון כי יוטלו על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל, ועונש זה מצוי במתחם והינו ראוי, בהתחשב בנסיבות המקרה ובעברו התעבורתי של הנאשם 2.

22. אשר לעתירת המאשימה לפסול את רישיון הנהיגה של הנאשם 2, הרי שכאמור חלקו של הנאשם 2 בביצוע האמור תוך כדי נהיגה אינו ברור עד תום, וזאת לאור ניסוחו המעורפל של כתב האישום המתוקן בנקודה זו.

בנסיבות אלה, כל שמוסכם על הנאשם הינו כי ביצע את המעשים תוך כדי שהוא פסול לנהיגה. משכך, לא מצאתי להיעתר לעתירת המאשימה, וסבורני שיש להטיל על הנאשם 2 עונש פסילה המשקף עבירות של נהיגה בפסילה, דהיינו עונש שהוא במתחם שבין 6 חודשי פסילה ל-18 חודשי פסילה. בשים לב לעברו התעבורתי של הנאשם 2, אני משיתה על הנאשם 2 שניים עשר חודשי פסילה מיום שחרורו ממאסר.

23. בניגוד לנאשם 1, לנאשם 2 אין חלק בביצועה של עבירת ההפקרה עצמה. העבירות בהן הורשע הנאשם 2 הן עבירות כלפי המשפט, והפגיעה שהן מסבות הינה פגיעה בציבור במובנו הרחב, ולא ניתן לומר כי ישנם נפגעים ישירים לעבירה.

משלא ניתן להצביע על קיומו של קשר סיבתי בין מעשיו של הנאשם 2 לבין התוצאה הטראגית, מות המנוח, אין מקום להשית עליו לפצות את נפגעי העבירה.

סוף דבר:

24. הנני משיתה על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

- א. 7.5 שנות מאסר לריצוי בפועל, שמניין מיום מעצרו 23.4.15.
- ב. 18 ח' מאסר על תנאי, והתנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירה מן העבירות בהן הורשע.
- ג. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לצמיתות.
- ד. פיצוי אשת המנוח הגב' בלה ילין בסך של 100,000 ₪.
- ה. פיצוי לבנו של המנוח, איתי ילין בסך של 50,000 ₪.
- ו. פיצוי לבתו של המנוח, דנה ילין בסך של 50,000 ₪.

25. הנני משיתה על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

- א. 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל שמניינם מיום מעצרו 23.4.15.
- ב. 8 ח' מאסר על תנאי, והתנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירה מן העבירות בהן הורשע.
- ג. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה וזאת לתקופה של 12 חודשים, מתום ריצוי מאסרו. רכיב פסילה זה יהא במצטבר לכל פסילה אחרת.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ד טבת תשע"ו, 05 ינואר 2016, במעמד הצדדים.